

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота
з китайської філології

на тему:

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ В КИТАЙСЬКОМУ РОМАНІ "三体":
ФУНКЦІЙНО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Студентки групи Кит07-22
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми:
Китайська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035. Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – китайська

Трейтяк Яни Олегівни

Науковий керівник:

к. філос. н., доц. Беля В. В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ФУНКЦІЙНО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ	5
1.1 Поняття фразеологічної одиниці, типологія і функції фразеологізмів у китайській мові	5
1.2 Функціонально-стилістичний підхід до вивчення фразеологічних одиниць китайської мови	9
Висновки до розділу 1	12
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІЙНО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У КИТАЙСЬКОМУ РОМАНІ “三体”	13
2.1 Особливості художнього стилю сучасної китайської літератури	13
2.2 Функційно-стилістичні особливості використання фразеологізмів у китайському романі “三体”	17
Висновки до розділу 2	25
ВИСНОВКИ	26
论文摘要	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28

ВСТУП

В безмежному океані лексики будь-якого народу, протягом довгого періоду накопичуються філігранні словосполучення або спрощені речення, котрі зручно підходять для використання в тій чи іншій ситуації. Їх стійкий формат приховує в собі багатий семантичний сенс і створює яскравий та переконливий ефект. Маючи механізм злиття різноманітних потреб в одному висловлюванні, в загальноприйнятій фразеології вони отримали значення «фразеологізми».

Китайська мова налічує багату тисячолітню історію. За цей час в ній накопичилася велика кількість фразеологічних виразів, котрі роблять мову живою; Фразеологізми китайської мови це спадок минулого, де є сильно вираженим національний компонент, саме там збереглися такі суто китайські реалії як яшма, нефрит, дракон, відомі китайські герої і т.д.

Спеціалістам, котрі працюють у сфері вивчення китайської мови відомо п'ять типів фразеологізмів. Вони є невід'ємною частиною китайської мови. На відміну від носія мови, який знає та в повсякденному мовленні використовує велику кількість фразеологічних одиниць різного типу, для тих, хто вивчає китайську мову процес їх запам'ятовування та правильного вживання потребує певних зусиль.

Актуальність теми дослідження зумовлюється спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на всебічне дослідження мовної картини світу. Актуальність тематики дослідження підтверджується орієнтованістю функціональних, семантичних та прагматичних аспектів на виявлення особливостей структурування світогляду носіїв китайської мови, а також визначається необхідністю вивчення в українському сходознавстві особливостей фразеологічних виразів, зокрема в першу чергу для досконалого оволодіння китайською мовою, як іноземною.

Об'єктом дослідження є фразеологічні вирази.

Предмет дослідження — лексико-стилістичні особливості фразеологічних виразів.

Мета роботи полягає в дослідженні функційно-стилістичних особливостей фразеологічних виразів.

Матеріалом дослідження слугує китайський роман "三体", як приклад використання фразеологізмів у сучасній літературі.

Методи дослідження. В роботі був застосований метод контекстного аналізу та інтерпретації даних з теоретичних джерел, аналіз на основі вибірки об'єктів дослідження з матеріалу дослідження (китайський роман "三体")

Наукова новизна. Вивчення вживання фразеологічних виразів у літературі дає можливість глибше зрозуміти, як мова використовується для створення естетичного ефекту, впливу на читача та передачі авторської ідеї. Такий аналіз розкриває нові аспекти значення та функціонування фразеологізмів, недоступні в інших контекстах, і допомагає краще зрозуміти, як мова відображає культурні та ідейні аспекти суспільства.

Практичне значення. Розуміння фразеологічних виразів дозволяє перекладачам не лише точно відтворити зміст тексту з однієї мови на іншу, але й знаходити оптимальні вирази, які передають аналогічне значення й емоційне відтінення. Вивчення фразеологічних одиниць також сприяє глибшому зануренню в культурний контекст тексту, допомагаючи перекладачам вірно передати його особливості та нюанси, що важливо для збереження автентичності й зрозумілості для читача.

Структура. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, анотації та списку використаної літератури. Обсяг роботи становить 29 сторінок.

У **вступі** обгрунтовано вибір теми, розкрито її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження.

Перший розділ присвячений аналізу теоретичних засад дослідження фразеології, розкрито особливості та функції фразеологізмів в китайській мові, а саме категорії сталих виразів.

Другий розділ присвячений аналізу функційно-стилістичних особливостей фразеологічних виразів.

У загальних висновках підбито підсумки проведеного дослідження функційно-стилістичних особливостей фразеологічних виразів.

РОЗДІЛ 1.

ФУНКЦІЙНО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1.1 Поняття фразеологічної одиниці, типологія і функції фразеологізмів у китайській мові

Фразеологічна одиниця — це стала комбінація слів яка функціонує як єдина семантична одиниця та має значення, повністю або частково відмінне від буквального лексичного тлумачення кожного індивідуального компоненту.

В китайській мові фразеологізми найчастіше складаються з чотирьох ієрогліфів, рідше з п'яти або шести. Інша кількість ієрогліфів зумовлюється нестандартною структурою. Наприклад фразеологізм 百年一遇, 千載難逢 (bǎi nián yī yù, qiān zǎi nán féng) можна дослівно перекласти як "зустрічається раз на сто років, важко зустріти за тисячу років" та відображає значення чогось надзвичайного рідкісного.

Хоча не існує єдиної загальноприйнятої системи класифікації китайських ідіом, є видатні вчені, які запропонували впливові методи категоризації.

Одна з найпоширеніших класифікацій фразеологізмів, яку вже вважають класичною була запропонована китайським дослідником Ма Гофанем, за якою вони поділяються на 5 основних розрядів:

1. 成語 (chéngyǔ) — ідіома, має повністю переосмислене значення. Найбільша і чи не найважливіша категорія фразеологізмів в китайській мові.

Приклад: 掩耳盜鈴 (yǎn ěr dào líng) — буквально “затулити вуха під час крадіжки дзвоника”, що означає обманювати себе.

2. 諺語 (yànyǔ) — прислів'я, які містять народну мудрість. Ці вислови часто лаконічні, метафоричні й передаються з покоління в покоління. Вони широко використовуються в повсякденній розмові, літературі та культурному контексті.

Приклад: 酒香不怕巷子深 (jiǔ xiāng bù pà xiàngzi shēn) — буквально “Аромат вина не боїться глибини алеї.”, що має значення: справжню якість з часом буде визнано або оцінено, незважаючи на перешкоди чи виклики.

3. 俗语 (súyǔ) — приказки, що описують ситуацію в метафоричному, образному ключі. Використовуються в повсякденній мові та відображають звичаї, вірування та соціальні норми певної культури чи спільноти. На відміну від офіційних ідіом (成语), 俗语 часто є більш неформальним і може відрізнитися залежно від регіону.

Приклад: 自由自在 (zì yóu zì zài), що дослівно перекладається як безкоштовно і легко та описує людину, яка живе або діє розслаблено, безтурботно.

4. 歇后语 (xiēhòuyǔ) — парні фразеологізми, які також називають "недомовками" Ці ідіоми складаються з двох частин: перша частина зазвичай описує ситуацію або стан, а друга частина містить висновок або мораль.

Приклад: 螳臂当车 (táng bì dāng chē) — буквально «богомол, який намагається зупинити колісницю», що означає спробу зробити щось, що виходить за межі наших можливостей.

5. 惯用语 (guànyòngyǔ) - фразеологічна сполука, відноситься до загальноновживаних виразів або фраз, які є звичними в певному контексті. Ці вислови можуть не мати такого рівня культурної значущості чи метафоричної глибини, як ідіоми (成语) чи прислів'я (谚语), але вони часто використовуються в конкретних ситуаціях чи розмовах.

Наприклад:

说来话长 (shuō lái huà cháng). Дослівно перекладається як “говорити про це займе багато часу.”, що використовується для вказівки на те, що історія чи пояснення, що стоїть за чимось, довгі й можуть потребувати надто багато часу для переказу.

Фразеологічні одиниці в китайській мові також можуть класифікуватися за іншими критеріями. Наприклад, за тематикою. Цей підхід класифікує ідіоми на основі теми, яку вони охоплюють. Найпоширеніші з них:

1. Соціальні та етичні питання: чесність, лояльність, наполегливість, синівська шанобливість тощо. Наприклад 一诺千金 (yī nuò qiān jīn) — означає “обіцянка варта тисячі золотих”, або 谦虚谨慎 (qiān xū jìn shèn): ця ідіома означає “скромний і розважливий” і описує людину, яка є скромною та уникає зарозумілості.

2. Історичні довідки: дати та події з китайської історії. Наприклад, 完璧归赵 (wán bì guī zhào) — буквально перекладається як “完璧 (wán bì)”, що означає “ідеальний” і “归赵 (guī zhào)”, що означає “повернутися до Чжао”. Це стосується історичної події, коли держава Вей повернула державі Чжао цінний виріб з нефриту без будь-яких пошкоджень. Тепер ідіома означає “повернути щось у ідеальному стані”.

3. Природа та навколишнє середовище. Китайська культура має глибокий зв’язок із природою, і це відображено в їхніх ідіомах через згадування тварин, рослин, погодних явищ. Наприклад, 百花齐放 (bǎi huā qí fàng) — означає «сто квітів розквітають разом», що означає період розквіту.

4. Людські емоції та досвід: щастя, смуток, гнів, страх тощо. Наприклад, 喜气洋洋 (xǐ qì yáng yáng) — означає “сповнений радістю” або 怒火攻心 (nù huǒ gōng xīn): буквально перекладається як «лютий вогонь, що атакує серце», що означає сильний гнів, який переповнює когось.

5. Освіта та навчання. В китайській культурі знання, мудрість, старанність оцінюються надзвичайно високо, отже це не могло не відобразитись у фразеологічних виразах, якими китайська мова дуже багата. Наприклад, 学无止境 (xué wú zhǐ jìng) — означає «навчання не має меж».

6. Уряд і політика: лідерство, стратегія, влада (наприклад, 民心所向 (mín xīn suǒ xiàng) – означає «куди спрямовані серця людей» та вказує на важливість виконання волі людей для успішного лідерства.)

7. Мистецтво та література. Хоча існує не так багато ідіом, які прямо посилаються на конкретні форми мистецтва, такі як живопис чи музика, у китайській культурі є

ідіоми, які відображають суть творчості та майстерності. Наприклад, 妙笔生花 (miào bǐ shēng huā) — означає «чудове перо породжує чудові квіти», описуючи вишукане письмо, або 隔靴搔痒 (gé xiē sāo yǎng), дослівно перекладається як «чесати свербіж черевиками», що означає неефективний або хибний підхід, який часто використовується для опису мистецтва, якому не вдається встановити зв'язок зі своєю аудиторією.

Китайські ідіоми виконують різноманітні функції в мові, що робить їх не просто барвистими фразами.

Одна з ключових функцій фразеологізмів це лаконічність. Фразеологічні вирази часто зводять складні ідеї чи ситуації до кількох ієрогліфів, що дає змогу виразити думку більш стисло та ефективно, уникаючи довгих пояснень.

Також багато фразеологізмів використовують метафори, порівняння та історичні посилання, щоб створити яскраві образи, які малюють картину в уяві слухача. Наприклад, 纸上谈兵 (zhǐ shàng tán bīng) — дослівно перекладається як «говорити солдатами на папері». Ця ідіома походить з історії про генерала на ім'я Чжао Куо (赵括 zhào kuò) що був при владі за періоду Воюючих царств. Чжао Куо був відомий своїми блискучими військовими стратегіями...на папері. Однак у нього не було реального досвіду. Коли його поставили на чолі армії, його плани зазнали краху. Отже, ідіома тепер означає того, хто має хороші теоретичні знання, але не має практичного досвіду. До речі, саме цей приклад виконує ще одну функцію: непряма критика. Ідіоми можуть бути тонким способом донести критику чи пораду, уникаючи прямої конфронтації.

Сила образів та культурна значущість можуть зробити ідіоми інструментами переконливості. Їх можна використовувати, щоб підкреслити тезу, посилити аргумент або залишити незабутнє враження, та загалом це робить спілкування більш привабливим і цікавим.

Більше того, ідіоми можуть передавати широкий діапазон емоцій, від радості та смутку до гніву та здивування, ціла категорія яких була згадана вище. Ще один приклад таких виразів: ідіома «老骥伏枥(lǎo jì fú lì)» (буквально: старий кінь, що амбіційно ірже в

стайні) викликає захоплення тим, хто демонструє свою рішучість, незважаючи на вік. Такі вирази додають мові відтінковості та виразності.

1.2 Функціонально-стилістичний підхід до вивчення фразеологічних одиниць китайської мови

Функціонально-стилістичний підхід до вивчення фразеологічних одиниць китайської мови спрямований на розуміння того, як ці одиниці функціонують у різних мовних контекстах і стилях спілкування. Цей підхід розглядає прагматичні та стилістичні аспекти фразеологізмів, враховуючи їх роль у передачі значення, вираженні ставлення та досягненні конкретних комунікативних цілей.

Під фразеологічною стилістикою ми розуміємо особливий розділ фразеології, в якому досліджуються особливості функціонування фразеологічних одиниць в рамках різноманітних стилів літературної мови у відповідності до його системи функціональних стилів. Інакше кажучи, фразеологічна стилістика вивчає питання, пов'язані з використанням фразеологічних одиниць літературної мови в різноманітних умовах мовного спілкування, а також опис тих стилістичних умов, завдяки яким проявляється, посилюється або нівелюється експресивний потенціал тієї чи іншої фразеологічної одиниці.

Серед стилістичних особливостей фразеологізмів китайської мови виділяють наступні:

1. Жанрово стилістична віднесеність, або функціонально-стильова характеристика

Жанрово стилістична віднесеність визначає використання фразеологічних одиниць в тому чи іншому функціональному стилі. Горелов В. І в своїй книзі «Стилістика сучасної китайської мови» виділяє п'ять основних функціональних стилів: публіцистичний, науково технічний, літературно художній, офіційно діловий та розмовний. Варто зауважити, що функціональні стилі китайської мови значно різняться, але фразеологічні одиниці, в тому числі здатні проявляти значну гнучкість використовуватися в декількох стилях одночасно.

2. Емоційно експресивне забарвлення або конотативно стилістична характеристика

Варто зауважити, що стилістико конотативний аспект дослідження фразеологічних одиниць досі не набув статусу самостійного теоретичного розділу в рамках фразеології як науки, особливо в китайській фразеології. Наявні дослідження досі не привели до вивчення стилістичної природи фразеологічних одиниць на достатньому рівні, аби їх якісно кодифікувати у словниках.

При описі фразеологічних одиниць в плані конотації варто брати до уваги наступну основну особливість їх значення: «оцінка не існує без семантичної доли раціональності». Тобто, конотативний компонент значення фразеологічної одиниці не може бути зведеним лише до емоційної оцінки. Іншими словами, оцінка ситуації, котра виражена завдяки експресивності фразеологічної одиниці, та емоційність мовця, завдяки його емоціям стосовно ситуації, взаємопов'язані, та лише за таких умов можна достовірно визначити емоційно експресивне забарвлення фразеологізмів.

Як відмічають мовознавці, котрі досліджували фразеологію китайської мови, в тому числі Ма Гофань, більшість мають негативне емоційно оціночне значення:

挨板子 *ái bǎn zi* «підвергнутися критиці» (отримати порцію батогів);

安插钉子 *ān chā dīng zi* - «чинити перешкоди» (забити цвях);

唱反调 *chàng fǎn diào* «діяти наперекір» (співати протилежну мелодію);

打马虎眼 *dǎ mǎ hǔ yǎn* «лицемірити; (робити щось лише для виду)».

Позитивно забарвлені займають меншу частину фразеологічного фонду звичних виразів китайської мови:

争上游 *zhēng shàng yóu* - «йти проти течії»;

过河卒子 *guò hé zú zi* «людина, яка цілеспрямовано йде вперед» (пішак, який перейшов ріку);

两条腿走路 *liǎng tiáo tuǐ zǒu lù* - «впевнено крокувати» (йти на двох ногах)

Також існують «нейтральні», котрі не мають ні позитивної, ні негативної оцінки дії в своєму значенні:

八辈子 bā běi zi - «довгий період часу, за (на) все життя» (вісім життів)

八九不离十 bā jiù bù lí shí «майже одне й те саме» (вісім та дев'ять не далеко від десяти)

白日梦 bái rì mèng «мрії, котрі не мають сенсу» (сон посеред білого дня)

3. Лапідарність

Дана особливість є наслідком специфічної будови, котра, як нам вже відомо, зазвичай представлена короткими двох або трьох компонентними словосполученнями. Звідси їх особливою рисою є лапідарність, лаконічність та максимальна стислість. В силу цієї особливості характеризується особливо яскравою, інтенсивною компресією образу, який лежить в основі їх переносного значення.

Таким чином, економне використання мовних засобів, яке дозволяє виразити в образній метафоричній формі досить містке поняття, відточеність форми, створюють особливий стилістичний ефект.

露一手 lù yì shòu - «блиснути своїми вміннями» (показати одну руку);

牵头皮 qiān tóu pí «попрікати, насміхатися» (тягнути за шкіру голови);

省油灯 shěng yóu dēng «людина, котра мовчазно витримує образи» (лампа, яка економить керосин).

Висновки до розділу 1

Донині не вщухають суперечки над обсягом вивчення фразеології китайської мови. Вчені не мають одностайної думки стосовного того, що має бути об'єктом вивчення даної науки. Але, наразі, загальноприйнятою класифікацією більшість науковці схильні вважати, запропонований китайським лінгвістом Ма Гофанем(马国凡), поділ китайських фразеологізмів на 5 основних класів:

成語 (chéngyǔ) — ідіома

谚语 (yànyǔ) — прислів'я

俗语 (súyǔ) — приказки

歇后语 (xiēhòuyǔ) — парні фразеологізми

惯用语 (guànyòngyǔ) - фразеологічна сполука

Також фразеологізми можуть класифікуватися за тематикою, охоплюючи такі аспекти: соціальні та етичні проблеми, історичні довідки, природа та навколишнє середовище, людські емоції та досвід, освіта та навчання, уряд і політика, мистецтво та література.

Одна з основних функцій фразеологізмів полягає у закладенні складного сенсу у декількох ієрогліфах, що значно спрощує процес вираження певної ідеї додаючи при цьому емоційного забарвлення . Окрім цього багато фразеологізмів містять історичні посилання та передають певний культурний контекст.

Фразеологічні вирази наділені рядом лексичних та стилістичних особливостей. Дані особливості викликані специфікою використання, походження та будови звичних виразів. Також за допомогою даних особливостей можна відрізнити від інших класів фразеологічних виразів китайської мови.

РОЗДІЛ 2.

ФУНКЦІЙНО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У КИТАЙСЬКОМУ РОМАНІ “三体”

2.1 Особливості художнього стилю сучасної китайської літератури

Літературна мова, що найбільш характерна художньому стилю посідає особливе місце у структурі китайської мови та суттєво відрізняється від функціональних стилів. Найбільш характерна особливість літературного мовлення, що дозволяє розглядати її окремо від функціональних стилів, - це використання засобів та прийомів, властивих різним мовним стилям в рамках одного твору. У китайській літературно-художній мові практично знаходять своє застосування засоби та прийоми, що існують у всіх мовних стилях.

Розглянемо деякі особливості, властиві літературно-мистецькому мовленню у сфері вживання лексики та фразеології сучасної китайської мови. До лексико-фразеологічних засобів, що знаходять широке застосування у художній літературі, слід віднести слова з емоційно-оцінним значенням, діалектизми, жаргонізми, а також ідіоми, прислів'я та приказки, недомовки, крилаті слова.

У творах художньої літератури важливим засобом лексичної виразності є слова з емоційно-оцінним значенням які, володіючи високою експресивністю, роблять мову яскравою та виразною. Наведемо приклади що демонструють використання слів з емоційно-оцінним значенням у творах сучасної художньої китайської літератури:

1. 他气得捶胸顿足 (tā qì de chuí xiōng dùn zú): це речення буквально перекладається як «він бив себе в груди та тупотів ногами від злості». Це поширена ідіома, яка використовується для вираження крайнього розчарування або гніву.

2. 她心花怒放 (tā xīn huā nù fàng): це речення буквально перекладається як «її серце розцвіло квітами в люті». Ця ідіома використовується для вираження надзвичайної радості чи щастя.

3. 老人满面愁云 (lǎo rén mǎn miàn chóu yún): це речення буквально перекладається як «обличчя старого було сповнене 愁云 (chóu yún) — хмари тривоги». Ця ідіома використовується для опису когось, хто явно стурбований або тривожний.

4. 他们如释重负 (tā men rú shì chóng fù): це речення буквально перекладається як «вони були як 釋 (shì) — звільнитися від тягаря». Ця ідіома використовується для вираження полегшення від тягаря або хвилювання.

5. 这封信让她肝肠寸断 (zhè fēng xìn ràng tā gān cháng cùn duàn): це речення буквально перекладається як «цей лист розірвав її печінку та кишки на шматки». Ця ідіома використовується для вираження надзвичайного смутку чи горя.

Також у мові сучасної художньої китайської літератури можна спостерігати діалектизми (方言詞 fāngyáncí), тобто слова та висловлювання, властиві не мові путунхуа (普通话話 pǔtōnghuà), а існуючим в окремих її діалектах, які досі існують у Китаї і все ще зберігають своє значення. Діалекти можуть відображати соціальне походження персонажа та регіональне походження, додаючи глибини та реалістичності.

Нині у Китаї є сім основних діалектних груп: Гуаньхуа, У, Сян, Гань, Хакка, Юе і Мінь. Діалектизми знаходяться за межами літературної норми національної мови, проте іноді вживаються для створення “місцевого” колориту як засобу мовної характеристики літературних персонажів. Наведемо приклади використання діалектизмів в художній літературі:

1. 这天儿怪冷的 (zhè tiān er guài lěng de): у цьому реченні використовується термін північного діалекту «怪 (guài)», що означає «дивно» або «незвичайно». Повне речення перекладається як «Сьогодні на диво холодно».

2. 老板，整点儿 (lǎo bǎn, zhèng diǎn er): у цьому реченні використовується вираз на сичуаньському діалекті «整点儿 (zhèng diǎn er)», що означає «з'їсти трохи» або «отримати невелику порцію». Повне речення перекладається як «Босс, я візьму трохи (чогось)».

3. 陆依萍白相吴语调 (Lù yī píng bái xiāng wú yǔ diào): у цьому реченні використовується термін із шанхайського діалекту «白相 (bái xiāng)», що означає «балакати» або «розмовляти». Повне речення перекладається як «Лу Іпін говорив із шанхайським акцентом». (1)

Окрім виникнення нових літературних засобів та прийомів, сучасна китайська література набула іншого роду особливостей, більше пов'язаних з культурними та політичними аспектами розвитку держави.

Класична китайська література часто підкреслювала соціальну гармонію, синівську шанобливість і конфуціанські цінності. Однак сучасна література звернула свій погляд на особистість. Письменники почали досліджувати та розвивати і інші теми:

1. Психологічне дослідження: внутрішня боротьба, тривоги та бажання персонажів.
2. Індивідуалізм: боротьба за самовираження та ідентичність у мінливому світі.
3. Соціальні проблеми: критика соціальної несправедливості, політичної корупції та виклики модернізації.

Зазнала певних змін навіть структура. У сучасній китайській літературі зазвичай використовуються коротші та чіткіші речення порівняно з класичною китайською. Існує менша залежність від алюзій і складних метафор, що робить текст більш доступним і безпосереднім. Це відображає перехід до більш прямого та об'єктивного стилю оповідання.

Також сучасна китайська література охопила ширший діапазон форм, ніж її класичний аналог. Романи, оповідання, есе та різноманітні стилі поезії стали помітними, задовольняючи ширший діапазон читацьких уподобань. Це дозволило письменникам експериментувати та досліджувати різні способи оповідання історій.

Щодо саме мовних трансформацій: перехід від класичної китайської (веньянь 文言) до народної китайської (байхуа) певною мірою став переломним моментом. Класична китайська мова з її складною граматиною та великою опорою на алюзії була доступна лише для освіченої еліти. Народна китайська мова, заснована на розмовній

мові, дозволила створити більш природний, привабливий стиль, який резонував із ширшою аудиторією. Така демократизація літератури відіграла вирішальну роль у культурній та соціальній трансформації Китаю.

Аналіз фразеологічного складу роману "三体" дозволив виокремити такі функційно-стилістичні групи фразеологізмів:

1. Розмовні фразеологізми: 走着瞧 (подивимося, що буде), 不可思议 (неймовірно, немислимо), 心惊肉跳 (серце завмирає від страху), 无所事事 (байдкувати, нічого не робити). Ці фразеологізми надають мовленню персонажів невимушеності, природності та емоційності.

2. Книжні фразеологізми: 不可言述 (невимовний, незбагнений), 天马行空 (нестримна фантазія, політ думки), 波澜壮阔 (грандіозний, величний), 不可逾越 (неперевершений, недсяжний). Такі фразеологізми підкреслюють інтелектуальність та освіченість персонажів, а також надають оповіді піднесеності та урочистості.

3. Нейтральні фразеологізми: 不可避免 (неминучий, неуникний), 无可奈何 (нічого не вдієш, безвихідна ситуація), 不可或缺 (абсолютно необхідний, незамінний), 与日俱增 (зростати з кожним днем). Ці фразеологізми не мають яскраво вираженого стилістичного забарвлення та використовуються для точного та лаконічного опису подій, явищ та почуттів.

Слід зазначити, що наведена класифікація фразеологізмів за функційно-стилістичними ознаками є досить умовною, оскільки в конкретному контексті одна і та ж фразеологічна одиниця може набувати різних відтінків значення та виконувати різні функції. Крім того, в романі "三体" зустрічаються також інші типи фразеологізмів, зокрема прислів'я, приказки, крилаті вислови, які надають оповіді афористичності, філософської глибини, зв'язку з народною мудрістю та культурними традиціями.

2.2 Функційно-стилістичні особливості використання фразеологізмів у китайському романі "三体"

Фразеологічні одиниці є важливим елементом художнього мовлення, вони виконують низку функцій, спрямованих на реалізацію авторського задуму та створення естетичного ефекту. У науково-фантастичному романі Лю Цзінья "三体" фразеологізми відіграють значну роль у розкритті ідейно-тематичного змісту твору, характеристиці персонажів, створенні образності та забезпеченні зв'язності тексту.

У ході аналізу фразеологічного складу роману було виявлено, що фразеологізми виконують перш за все характеротворчу функцію. Вони використовуються автором для розкриття внутрішнього світу персонажів, їхніх думок, почуттів та емоцій. За допомогою влучних фразеологічних одиниць письменник передає психологічний стан героїв, їхні переживання та реакції на події, що відбуваються.

Так, вираз 心惊肉跳 (xīn jīng ròu tiào), який буквально перекладається як "серце завмирає, тіло тремтить", у романі використовується для опису стану сильного переляку та тривоги головної героїні Є Веньцзе. Цей фразеологізм допомагає читачеві зрозуміти глибину емоційного потрясіння персонажа, яка опиняється в екстремальній ситуації та змушена приймати складні рішення.

Іншим прикладом характеротворчої функції фразеологізмів може слугувати вираз 沉默是金 (chén mò shì jīn) - "мовчання - золото", який використовується в романі для характеристики одного з персонажів - вченого Ван Міао. Цей фразеологізм підкреслює стриманість, розважливість героя, його вміння тримати емоції під контролем та не розголошувати важливу інформацію.

Фразеологізми у романі "三体" виконують також оцінну функцію, тобто виступають засобом вираження авторської позиції щодо зображуваних подій та персонажів. За допомогою фразеологічних одиниць письменник дає оцінку вчинкам героїв, висловлює своє ставлення до тих чи інших явищ та ситуацій. Наприклад, фразеологізм 不可思议 (bù kě sī yì) - "неймовірно, немислимо" - неодноразово використовується в романі для вираження здивування та захоплення масштабами космічних явищ, описаних у творі. Автор підкреслює грандіозність та незбагненність

Всесвіту, його таємниці та загадки, які кидають виклик людському розуму. Водночас цей фразеологізм передає авторське захоплення науковим прогресом, можливостями людства у дослідженні та освоєнні космічного простору.

Ще одним прикладом оцінної функції фразеологізмів у романі є вираз 鱼龙混杂(yú lóng hùn zá), який буквально перекладається як "серед риб заплуталися дракони". Цей фразеологізм вживається в тексті для характеристики науково-дослідницької спільноти, в якій поряд з талановитими та самовідданими вченими зустрічаються також пристосуванці, кар'єристи та шахраї. Автор засуджує негативні явища в науковому середовищі, підкреслює необхідність дотримання етичних принципів та служіння істині.

Фразеологічні одиниці в романі виконують також важливу образотворчу функцію. Вони сприяють створенню яскравих, виразних образів та картин, надають оповіді метафоричності та експресивності. За допомогою фразеологізмів автор не лише називає предмети та явища, але й дає їм образну характеристику, розкриває їхню сутність та властивості.

Яскравим прикладом образотворчої функції фразеологізмів у романі є вираз 天马行空(tiān mǎ xíng kōng), який буквально означає "небесний кінь мчить у хмарах". Цей фразеологізм метафорично описує сміливі та новаторські ідеї вчених, їхню здатність виходити за межі звичного та традиційного, пропонувати нестандартні рішення та гіпотези. Образ небесного коня, який вільно мчить у хмарах, асоціюється з польотом творчої думки, з безмежністю людської фантазії та інтелекту.

Аналіз фразеологічного складу роману також дозволяє виокремити низку особливостей ідіостилю письменника в аспекті використання фразеологічних одиниць. Ці особливості відображають своєрідність авторського світобачення, його художні пріоритети та мовну майстерність.

Однією з ключових рис ідіостилю Лю Цісіня є органічне поєднання у тексті роману розмовних та книжних фразеологізмів. Письменник вдало використовує фразеологічні одиниці різних стилістичних реєстрів, що надає оповіді динамізму, емоційності та

інтелектуальної глибини. Розмовні фразеологізми, як правило, зустрічаються в діалогах та монологіях персонажів, у тих фрагментах тексту, де переважає жива, невимушена мова. Вони передають безпосередність та природність спілкування, створюють ефект достовірності та психологічної переконливості.

Наприклад, у репліці одного з героїв роману - Ван Міао - знаходимо розмовний фразеологізм 说曹操曹操到 (shuō Cáo Cāo, Cáo Cāo dào), який буквально перекладається як "тільки промовиш ім'я Цао Цао, як він тут як тут". Цей фразеологізм, що відповідає українському "про вовка промовка", використовується в ситуації, коли людина, про яку щойно говорили, несподівано з'являється. Вживання цього розмовного виразу робить мовлення персонажа більш природним та експресивним, відображає його здивування та розгубленість.

Водночас у романі "三体" широко представлені книжні фразеологізми, які надають оповіді урочистості, піднесеності, філософської глибини. Вони переважають у тих частинах тексту, де йдеться про серйозні наукові проблеми, складні етичні питання, глобальні виклики людства. Книжні фразеологізми дозволяють автору створити інтелектуальну атмосферу, підкреслити значущість порушених у творі проблем.

Так, в одному з епізодів роману зустрічаємо фразеологізм 天人合一 (tiān rén hé yī), який означає "єдність неба та людини". Цей вираз, що походить з даоської філософії, втілює ідею гармонійного співіснування людини та природи, їхнього взаємозв'язку та взаємозалежності. У контексті роману цей книжний фразеологізм набуває нових смислових відтінків, пов'язаних з пошуком людством свого місця у Всесвіті, з усвідомленням відповідальності за збереження та розвиток життя у космічних масштабах.

Також поєднання розмовних та книжних фразеологізмів у романі Лю Цісіня створює ефект стильового контрасту, підкреслює різноплановість та багатовимірність зображуваного світу. Така стильова неоднорідність відображає складність та

суперечливість буття, діалектику високого та повсякденного, раціонального та емоційного.

Ще однією характерною рисою ідіостилю письменника є активне використання фразеологізмів з компонентами-соматизмами, тобто словами, що позначають частини тіла людини. У романі "三体" зустрічаємо чимало фразеологічних одиниць, які містять такі соматизми, як 心 (xīn) - серце, 肉 (ròu) - тіло, плоть, 骨 (gǔ) - кістка, 血 (xiě) - кров тощо. Ці фразеологізми допомагають передати внутрішні переживання персонажів, їхні фізичні та емоційні стани, надають оповіді психологічної глибини та достовірності.

Наприклад, фразеологізм 心力交瘁 (xīn lì jiāo cuì), який буквально перекладається як "серце та сили виснажені", передає стан крайньої втоми, знемоги, фізичного та емоційного виснаження. У романі цей вираз використовується для опису стану вченої Є Веньце, яка доклала надзвичайних зусиль для реалізації складного наукового проекту. Фразеологізм з компонентом 心 (xīn) - серце - дозволяє автору показати не лише фізичну, але й душевну виснаженість персонажа, його самовідданість та жертвність.

Інший приклад - фразеологізм 肉跳心惊 (ròu tiào xīn jīng), який означає "тіло тремтить, серце завмирає". Цей вираз передає відчуття страху, тривоги, сильного емоційного потрясіння. У романі "三体" він з'являється в епізоді, коли головні герої стикаються з невідомою загрозою, що походить з глибин космосу. Фразеологізм з компонентами 肉 (ròu) - тіло, плоть - та 心 (xīn) - серце - відображає психофізіологічну реакцію персонажів на небезпеку, їхнє інстинктивне прагнення до самозбереження.

Активне вживання фразеологізмів з компонентами-соматизмами є виявом антропоцентричності художнього мислення Лю Цісіня. Письменник приділяє велику увагу внутрішньому світу своїх героїв, їхнім думкам та почуттям, тілесним відчуттям та реакціям. Соматична фразеологія допомагає автору створити психологічно переконливі образи персонажів, наблизити їх до читача, зробити їхні переживання зрозумілими та співзвучними загальнолюдському досвіду.

Характерною особливістю ідіостилю Лю Цісіня є також широке використання фразеологізмів з компонентами, що позначають природні явища та космічні об'єкти. У романі "三体" знаходимо чимало фразеологічних одиниць, які містять такі слова, як 天 (tiān) - небо, 日 (rì) - сонце, 星 (xīng) - зірка, 月 (yuè) - місяць, 宇宙 (yǔ zhòu) - всесвіт тощо. Ці фразеологізми відображають тематику та проблематику твору, тісно пов'язану з дослідженням космосу, пошуком позаземних форм життя, філософським осмисленням місця людства у Всесвіті.

Так, фразеологізм 星辰大海 (xīng chén dà hǎi), який буквально перекладається як "зоряне небо та безкрає море", у романі набуває символічного значення. Він втілює ідею безмежності та неосяжності космосу, його величі та краси. Цей вираз з'являється в тексті як лейтмотив, що пронизує всю оповідь та відображає прагнення людства досягнути таємниці Всесвіту, вийти за межі земного буття.

Інший приклад - фразеологізм 日月同輝 (rì yuè tóng huī), який означає "сонце та місяць сяють разом". У традиційній китайській культурі цей вираз символізує гармонію, єдність протилежностей, досконалість світобудови. У контексті роману Лю Цісіня цей фразеологізм набуває нових смислових відтінків, пов'язаних з ідеєю співіснування та взаємодії різних космічних цивілізацій, з пошуком шляхів порозуміння та співпраці між ними.

Фразеологізми з компонентами, що позначають природні та космічні явища, виконують у романі "三体" важливу світоглядну та естетичну функцію. Вони розширюють часопросторові межі зображуваних подій, надають оповіді філософської глибини та масштабності. Ці фразеологічні одиниці також створюють особливу поетику твору, насичують його яскравими та експресивними образами, що запам'ятовуються.

Іншою важливою рисою ідіостилю Лю Цісіня є творче переосмислення та трансформація традиційних фразеологізмів відповідно до ідейно-художнього задуму твору. Письменник не просто використовує усталені фразеологічні одиниці, а й

переосмислює їх, наповнює новими смисловими та конотативними відтінками, розширює їхні семантичні межі.

Яскравим прикладом авторської трансформації фразеологізму в романі є вираз 愚公移山 (yú gōng yí shān), який буквально перекладається як "Дурень старий гори переставляє". Цей фразеологізм походить з давньокитайської притчі про старого на ім'я Юй Гонг, який вирішив перенести гори, що заважали йому пройти. Незважаючи на глузування оточуючих, він невтомно копав землю, вірячи, що зможе здійснити свій задум. У традиційному розумінні цей фразеологізм символізує наполегливість, незламність духу, здатність долати будь-які перешкоди на шляху до мети.

Проте в романі Лю Цісіня цей фразеологізм набуває дещо іншого, амбівалентного звучання. З одного боку, він втілює ідею невпинного наукового прогресу, прагнення людства підкорити сили природи та опанувати космічний простір. З іншого боку, він містить у собі й елемент гіркої іронії, адже в контексті роману людські зусилля виявляються мізерними та недостатніми порівняно з масштабами Всесвіту та його загадками. Авторська трансформація фразеологізму дозволяє письменнику створити складний та неоднозначний образ, що відображає суперечливість людського буття та пізнання.

Інший приклад творчого переосмислення фразеологізму знаходимо в епізоді, де один з героїв роману, астроном Ша Жуйшань, розмірковує про своє життя та професійне покликання. Персонаж використовує відомий фразеологізм 铁杵成针 (tiě chǔ chéng zhēn), який буквально перекладається як "перетворити залізну ступку на голку". Цей вираз символізує наполегливість, терпіння, здатність досягати мети шляхом тривалих та невтомних зусиль. Проте в устах героя цей фразеологізм звучить дещо інакше: "铁杵不成针，铁杵终成铁" (tiě chǔ bù chéng zhēn, tiě chǔ zhōng chéng tiě) - "залізна ступка не перетвориться на голку, а залишиться залізною ступкою". Ша Жуйшань переосмислює традиційний фразеологізм, наголошуючи на обмеженості людських можливостей та на необхідності приймати реальність такою, як вона є. Ця філософська сентенція

відображає світогляд персонажа, його скептичне ставлення до перспектив людського пізнання та підкорення Всесвіту.

Окрім цього у романі різні ідіоматичні вирази (成语, chéngyǔ) використовуються для стислої та поетичної передачі складних ідей. Наведемо кілька прикладів таких ідіоматичних виразів із роману:

1. 刻舟求剑 (kè zhōu qiú jiàn): ця ідіома перекладається як «позначити човен, щоб знайти меч». Воно походить з історії, де чоловік кидає свій меч у річку та позначає човен, щоб запам'ятати це місце, ігноруючи той факт, що човен рухається. Це означає жорстко дотримуватися методу, не враховуючи зміни обставин. У романі це відображає схильність персонажів використовувати застарілі методи в постійно мінливому середовищі.

2. 亡羊补牢 (wáng yáng bǔ láo): буквально «лагодити кошару після того, як вівця загубилася», ця ідіома пропонує вжити заходів, щоб запобігти подальшим втратам після невдачі. Це означає, що ніколи не пізно вирішити проблему. Це актуально в контексті роману, коли людство намагається протистояти навислій інопланетній загрозі.

3. 鹬蚌相争, 渔翁得利 (yù bàng xiāng zhēng, yú wēng dé lì): це перекладається як «коли бекас і моллюск сперечаються, виграє рибалка». Він описує ситуацію, коли дві сторони конфліктують, а третя сторона виграє від їхньої боротьби. У «三体» це може бути пов'язано із взаємодією між різними фракціями на Землі та Трисоларанами.

4. 草木皆兵 (cǎo mù jiē bīng): ця ідіома перекладається як «кожен кущ і дерево схожі на ворожого солдата». Він описує стан крайньої нервозності, коли людина настільки стурбована, що приймає звичайні предмети за погрози. У романі це можна побачити в тому, як люди реагують на постійну загрозу трисоларан, що призводить до повсюдного відчуття параної.

5. 百折不挠 (bǎi zhé bù náo): означає «непоступливий, незважаючи на неодноразові невдачі», ця ідіома описує особу чи групу, яка наполягає, незважаючи на численні

труднощі. Це можна застосувати до людської стійкості у протистоянні величезним викликам, викликаним вторгненням Трисоларан.

6. 司马昭之心，路人皆知 (Sīmǎ Zhāo zhī xīn, lù rén jiē zhī): Це перекладається як «наміри Сіма Чжао очевидні для всіх», що вказує на те, що чийсь приховані мотиви зрозумілі всім. У «三体» це може бути пов'язано з тим, що приховані плани певних персонажів є прозорими, незважаючи на їхні зусилля їх приховати.

7. 明修栈道，暗度陈仓 (míng xiū zhàn dào, àn dù chén cāng): ця ідіома означає «ремонтувати галерею відкритою дорогою, пробираючись через прохід Ченканг». Він описує стратегію створення диверсії для маскуванню справжнього плану. У романі така тактика використовується в стратегічних маневрах між людьми і трисоларанами.

8. 前事不忘，后事之师 (qián shì bú wàng, hòu shì zhī shī): перекладається як «минуле, якщо його не забути, то є дороговказом для майбутнього», ця ідіома наголошує на тому, щоб вчитися на минулому досвіді для інформування про майбутні дії. Це особливо актуально в контексті теми роману про повторення історії та важливості пам'ятати минулі помилки, щоб уникнути майбутніх катастроф.

9. 水滴石穿 (shuǐ dī shí chuān): ця ідіома означає «вода, що крапає, проникає в камінь», ілюструючи те, що наполегливі зусилля можуть подолати будь-яке випробування, яким би важким воно не було. У романі це може відображати безперервні зусилля вчених і людства, які невтомно працюють над пошуком вирішення проблем, які породжує загроза Трисоларан.

10. 釜底抽薪 (fǔ dǐ chōu xīn): перекладається як «витягнути дрова з-під каструлі», це означає принципово вирішити проблему, усунувши її причину. Цю стратегію можна побачити в романі, коли герої шукають способи усунути корінь трисоларанської загрози, а не просто боротися з її симптомами.

11. 螳螂捕蝉，黄雀在后 (táng láng bǔ chán, huáng què zài hòu): буквально «богомол переслідує цикаду, не підозрюючи про іволгу», ця ідіома попереджає про те, що ви настільки зосереджені на одній цілі, що ви ігноруєте приховану загрозу. Це відображає

стратегічні помилки в романі, коли персонажі або фракції не усвідомлюють більших небезпек, переслідуючи свої безпосередні цілі.

12.百年树人 (bǎi nián shù rén): ця ідіома означає «щоб виховати людину, потрібно сто років», підкреслюючи довгострокові зусилля, необхідні для навчання та розвитку людей. Це актуально в романі про культивування наукових знань і підготовку людства до майбутніх викликів.

13.居安思危 (jū ān sī wēi): перекладається як «думати про безпеку в мирний час», це означає залишатися пильним і готовим до потенційних небезпек, навіть коли все здається спокійним. Це повторювана тема в "三体", де потреба постійної пильності проти загрози Трисоларан є першочерговою.

14.海市蜃楼 (hǎi shì shèn lóu): Ця ідіома відноситься до «міражу», що символізує щось привабливе, але зрештою ілюзорне та недосяжне. У романі це може символізувати помилкові надії чи оманливі стратегії, які використовують різні персонажі.

15.以卵击石 (yǐ luǎn jī shí): означає «вдарити яйцем у камінь», це описує дію, якій судилося провалитися через переважну ймовірність. Це відображає, здавалося б, безнадійну боротьбу людства проти вищої трисоларської цивілізації.

16. "风吹草动" (fēng chuī cǎo dòng) - "Найменший знак біди"

Ця ідіома використовується для опису ситуації, коли навіть незначне занепокоєння викликає сильну реакцію. У романі це може відображати делікатну природу політичного середовища або делікатну рівновагу в науковому співтоваристві.

17."杀鸡儆猴" (shā jī jǐng hóu) - "Убий курку, щоб налякати мавпу"

Ця фраза означає покарати людину як приклад для інших. Це часто зустрічається в книзі під час обговорення заходів, вжитих під час Культурної революції для збереження контролю через страх.

18. "苦尽甘来" (kǔ jìn gān lái) - "Солодкість приходить після гіркоти"

Ця ідіома означає, що після труднощів прийдуть хороші часи. Його можна використовувати для опису кінцевого успіху героїв після їхньої тривалої боротьби проти людських та інопланетних викликів.

19. "引狼入室" (yǐn láng rù shì) - "Запроси вовка в будинок"

У романі це може стосуватися ризикованих рішень таких персонажів, як Є Веньцзе, чії дії ненавмисно викликають інопланетну небезпеку на Землю.

Висновки до розділу 2

Сучасна китайська література продовжує розвиватися. Сучасні письменники постійно розширюють кордони, експериментуючи з мовою та формою, щоб вирішувати сучасні проблеми. Відбувається постійний діалог між сучасним і класичним. Хоча сучасна китайська література відрізняється від інших, вона все ще черпає натхнення та теми зі своєї багатой літературної спадщини.

Ідіоматична та образна мова в китайській літературі збагачує текст, вбудовуючи культурний контекст, посилюючи виразність і створюючи яскраві, символічні образи, які резонують з читачами різних поколінь.

Проведений аналіз роману "三体" дозволяє виокремити низку характерних особливостей ідіостилю Лю Цісіня в аспекті використання фразеологічних одиниць. Органічне поєднання розмовних та книжних фразеологізмів, активне вживання фразеологізмів з компонентами-соматизмами та космічними об'єктами, творче переосмислення традиційних фразеологізмів - усі ці риси свідчать про мовну майстерність письменника, його вміння використовувати багатство та виражальні можливості китайської фразеології для реалізації свого художнього задуму.

Авторське переосмислення фразеологізмів у романі Лю Цісіня свідчить про творчу сміливість та оригінальність письменника. Трансформуючи усталені вирази, він розширює їхні семантичні межі, надає їм нових смислових та стилістичних функцій. Такий прийом дозволяє автору створити багатошаровий, інтелектуально та емоційно

насичений текст, який спонукає читача до активної інтерпретаційної діяльності, до пошуку прихованих значень та асоціацій.

ВИСНОВКИ

Сучасна дискусія в галузі фразеології китайської мови відображає різноманітні підходи до класифікації та вивчення фразеологічних одиниць. Текст вказує на те, що немає загального прийняття щодо того, які саме аспекти мови має охоплювати фразеологія та які класи фразеологізмів є основними. Однак, пропозиція Ма Гофаня про поділ фразеології на п'ять основних класів добре вписується в загальноприйнятий рамки: ідіоми, прислів'я, приказки, парні фразеологізми та фразеологічні сполуки.

Крім того, фразеологічні вирази можуть бути класифіковані за тематикою, яка включає в себе різні аспекти життя, такі як соціальні та етичні проблеми, історичні довідки, природа, людські емоції, освіта, уряд та політика, мистецтво та література. Це свідчить про широкий спектр використання та значення фразеологічних виразів у китайському мовленні.

Фразеологічні вирази відіграють важливу роль у китайській літературі, збагачуючи текст культурним та емоційним змістом. Вони не лише додають образності та виразності, але й можуть закладати складні смисли у кількох ієрогліфах, а також передавати історичний та культурний контекст.

Аналіз роману "Три тіла" Лю Цисіня дозволяє виявити вмілий підхід автора до використання фразеологічних одиниць. Він активно поєднує різні типи фразеологічних виразів, творчо переосмислює традиційні фразеологізми та створює багат шаровий текст, який стимулює читача до активного сприйняття та інтерпретації. Цей підхід свідчить про творчу сміливість та оригінальність письменника, а також його здатність до використання різноманітних можливостей китайської фразеології для досягнення художніх цілей.

论文摘要

现代汉语词汇领域的讨论体现了对词汇单位分类和研究的多种方法。文本表明，对于短语应该涵盖语言的哪些方面以及哪些类别的短语单位是主要的，目前还没有达成普遍共识。然而，马高凡提出的将用语分为五个主要类别的建议非常符合公认的框架：成语、谚语、俗语、配对成语和复合词。

此外，习语还可以按主题分类，其中包括生活的各个方面，例如社会和伦理问题、历史参考、自然、人类情感、教育、政府和政治、艺术和文学。这表明汉语语音中词语表达的广泛使用和意义。

短语表达在中国文学中发挥着重要作用，丰富了文本的文化和情感内容。它们不仅增加了图像和表现力，而且还可以在多个象形文字中嵌入复杂的含义，并传达历史和文化背景。

通过对刘启新小说《三体》的分析，我们可以看到作者对用语单位运用的娴熟手法。他积极结合不同类型的语言表达方式，创造性地重新思考传统语言，创造出多层次的文本，激发读者主动感知和解释。这种做法证明了作者的创作勇气和独创性，以及他利用汉语语言的各种可能性来实现艺术目标的能力。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Горелов В.И. Лексикология китайского языка / В.И. Горелов – М.: Изд. «Просвещение», 1984. – 216 с.

Афанасьева М.П. К вопросу о становлении фразеологии в китайском языкознании и возможных методах описания фразеологизмов // Филологические науки. Вопросы теории и практики, 2015. №6 (48). С. 33 – 36.

Барчукова К.В., Пескова А. В., Подкидышева Е. И., Скромных В. Э. Фразеология в китайском языке // Молодой учёный, 2015. №18 (98). С. 514 – 517.

Ветров П.П. Фразеология современного китайского языка: Синтаксис и стилистика. Москва: Восточная книга, 2007. — 368 с.

Войцехович И.В. Практическая фразеология современного китайского языка. Москва: Восток - Запад, 2007. — 509 с.

Горелов В.И. Стилистика современного китайского языка. Москва: Просвещение, 1979. – 192 с.

Даулет Ф.Н., Ларионов С.Н., Жунисова Д. Гуаньюньюй – «Привычные выражения» как часть Китайской фразеологии // Вестник КазНУ. Серия востоковедения, 2014. №1 (67). С. 64 – 68.

Иванченко И.В. О специфике устойчивых языковых единиц китайского языка // Вестник Челябинского государственного университета, 2013. №24 (315). С. 94 – 97.

Кленин И.Д., Щичко В. Ф. Лексикология и фразеология китайского языка (Курс лекций). Москва: Восточная книга, 1978. – 273 с.

Корнилов О.А. Жемчужины китайской фразеологии. Москва: ЧеРо, 2005. — 336 с.

Хао Хуэйминь Национально–культурная специфика и источники фразеологизмов китайского языка // Вестник Башкирского университета, раздел филология и искусствоведение

Чэнь Шуан Китайские идиомы (чэньюй 成语) как компонент содержания межкультурной компетенции // Вестник Пермского университета, 2013 №3(23). С. 69 – 75.

Ши Лэй Специфика китайский недоговорок-иносказаний сехоуэй // Вестник МГОУ. Серия «Лингвистика», 201. №4. С. 76 – 80.

Liu Cixin's Three-Body Trilogy and the Status of Science Fiction in Contemporary China

Liu Cixin “三体” (Three-Body Trilogy) 2014 by UK: Head of Zeus US: Tor Books